

ירושלים, ח' תמוז תשע"ח

21 יוני 2018

לכבוד

מנהלי בתי הספר מרכזי הוראת מקצוע
המורים לגרמנית

הנדון: חוזר מפמ"ר גרמנית - תוכן עניינים:

תשע"ט

- 1) החממה הפדגוגית / עמ' 2
- 2) מבנה מבחן הבגרות בגרמנית / עמ' 2
 - א. בחינת בגרות חיצונית בעל פה (60%) - ברמת 5 יח"ל / עמ' 2
 - i. מטרות הבחינה ותיאורים קצרים / עמ' 3
 - ii. ביצוע חלקי המבחן / עמ' 5
 - iii. מחוונים לבחינת הבגרות החיצונית / עמ' 6
 1. מחוון חלק א' - הבנת הנקרא / הבנת הנקרא-נצפה / עמ' 8
 2. מחוון חלק ב' - הצגת פרויקט + הצגה עצמית / עמ' 9.ב.
- ב. הערכה בית ספרית (40%) / עמ' 9
 - i. המלצות למורים ולהנהלת בתי הספר / עמ' 9
 - ג. בחינה לתלמידים בודדים, תלמידי משנה ותלמידים אקסטרניים / עמ' 10
 - 3) שאלות עמ' ר עמ' 10
 - 4) תמונה ישראלית עמ' 11
 - 5) שילוב המעורבות החברתית בהערכה החלופית בתחומי הדעת עמ' 11
 - 6) עבודת גמר עמ' 12
 - 7) תיק תוכניות לימודים עמ' 15
 - 8) רמת ידע שפתי נדרש לבחינת הבגרות ב- 5 יח"ל / עמ' 16
 - 9) פיתוח מקצועי עמ' 16
 - 10) פרויקטים / עמ' 16
 - 11) טופס הרשמה לבחינת הבגרות בגרמנית לתלמיד "יחיד" - קיץ התשע"ט / עמ' 18
 - 12) נספחים / עמ' 19

כללי

החל משנת תשע"ו, מבנה בחינת הבגרות משתנה בה תתקיים בחינה חיצונית אחת אשר מהווה 60% מהציון. הבחינה החיצונית תערך בעל פה לפי ההנחיות המפורטות במסמך זה. ההערכה הבית ספרית מהווה 40% מהציון ומורכב מפרויקט, מבחנים וכדומה – ההנחיות מפורטות במסמך זה.

1. החממה הפדגוגית

בתחום הדעת שלנו אנו משתלבים בחממה הפדגוגית בהרחבת תכניות לימודים ייחודיות ויוזמות חדשות. כמו כן מורים שרוצים ליוזם במסגרת החממה מוזמנים לפנות למפמ"ר במסגרת קול קורא שיצא בהמשך השנה. ראה נספח 6.

2. מבנה מבחן הבגרות בגרמנית

א. בחינת בגרות חיצונית בעל פה (60%) - ברמת 5 יח"ל - סמל שאלון 574-385

משך הבחינה – 45 דקות - כולל זמן הכנה - חלק א' – הבנת הנקרא / הבנת הנקרא-נצפה

30 דקות - כולל זמן הכנה

חלק א' מהווה 50% מהציון הכולל* 1. הקראה בקול רם של טקסט כתוב באוצר מילים

בנושאים

שנלמדו (ספרות, עיתונות, אקלים, תיירות, תרבות הפנאי, קולינריה, ועוד. אורך הטקסט 150-200 מילים ברמת חמש יח"ל .

* קטע הטקסט הוא בלתי מוכר (Unseen).

* משך המשימה: 5 דקות

* הטקסט יכול לכלול עד עשרה מילים לא מוכרות – שלהם ייתן הפירוש .

* יוכנו 4-8 טקסטים שונים מהם יבחר הבוחן טקסט אחד לכל נבחן .

* סה"כ ניקוד על חלק זה 20% - דגש בהערכה על זיהוי של אוצר המילים, הבנתם והקראה נכונה שלהם

2. חמש שאלות על הטקסט.

משך המשימה: 5 דקות

20% - בודק הבנת הנשמע, הבנת הנקרא (טקסט), הבנת הנקרא-נצפה, תוכן ושטף דיבור .

3. מענה על שאלות בהקשר לטקסט

משך משימה זו : 5 דקות

חלק זה יכול לכלול תמונות ואביזרי עזר

10% - בהערכה יש להתייחס להבנת הנשמע, לשטף הדיבור, לשימוש באוצר מילים מתאים ונכון, ולתוכן .

חלק ב': הצגת פרויקט + הצגה עצמית 15 דקות

* חלק ב' מהווה 50% מהציון

* הכולל

משך המשימה: 15 דקות

הצגת הפרויקט

* משך המשימה: 7-10 דקות

* **עבודה שהוכנה לאורך תהליך הלמידה:** (עבודה על נושאים מגוונים, כגון: הסביבה בה אני חי, רב תרבותיות, תרבות הפנאי, מסעות, מנהגים ומסורות, ועוד....)

* **תנאי קדם לחלק זה:** דו"ח פרויקט חתום על ידי המורה המתעד את התקדמות

התלמיד במהלך תהליך הלימודים בכיתה י"א ו- י"ב .

* 15% פרזנטציה של הפרויקט; 10% על הפרויקט עצמו (הערכה על פי שיימסר מהפיקוח למורה). מחוץ

הצגה עצמית משך

* המשימה: 5-7 דקות

* **דו-שיח חופשי**

* 25% - דגש על שטף דיבור, שימוש באוצר מילים, הגייה, מבנה משפט ועוד.

i. מטרת הבחינה ותיאורים קצרים

התלמידים נבחנים בידע ותוכן ברמה של 5 יח"ל שרכשו בבית הספר באופן ספירלי רב-שנתי. המועמדים נבחנים בשלושת המיומנויות הבאות בהתאם לרמה:

1. הבנת הנקרא/הבנת הנקרא-נצפה

2. הבנת הנשמע

3. הבעה בעל פה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת הגרמנית

נושאים וטקסטים של כל חלקי הבחינה לקוחים ממגוון רחב מתחומי ענין וניסיון של תלמידים ובני נוער.

הבנת הנקרא/ הבנת הנקרא-נצפה

מטרה	תוכן/טקסטים	סוגי משימה	משך ההבחנות
חלק 1 הבנה וזיהוי הקשרים כלליים הבנה כללית /סלקטיבית /מפורטת משך המשימה: דקות ציון: 20%	טקסט (ספרותי, עיתונות, אקלים, תיירות, תרבות הפנאי, קולינריה, ועוד). אורך הטקסט: 150-200 מילים ברמת חמש יח"ל.	הקראת טקסט	משך ההבחנות: 15 דקות בתוספת 15 דקות זמן הכנה
חלק 2 הבנה סלקטיבית /מפורטת הבנת הנשמע, הבנת הנקרא (טקסט), הבנת הנקרא- נצפה, תוכן ושטף דיבור. משך המשימה: 5 דקות ציון: 20%	שאלות על הטקסט.	תשובות נכון/לא נכון תשובות מלאות	
חלק 3 הבנה סלקטיבית /מפורטת יש להתייחס להבנת הנשמע לשטף הדיבור, לשימוש באוצר מילים מתאים	מענה על שאלות בהקשר לטקסט	חלק זה יכול לכלול תמונות ואביזרי עזר	

מדינת ישראל משרד
החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת הגרמנית

			ונכון, ולתוכן . משך משימה זו: 5 דקות ציון: 10%	
--	--	--	--	--

הצגת פרויקט + הצגה עצמית

משך ההבחנות	סוגי משימה	מפרט	מטרה	
	שיחה מנותבת	נושא נבחר	מונולוג קצר וקוהרנטי	חלק 1
		שאלות הקשורות לנושא המצגת	יכולת שיחה /מתן מידע על נושא מוכר	
משך ההבחנות: 15 דקות		שאלות מקטלוג נושאים שנקבעו מראש	יכולת שיחה /מצבים יומיומיים כלליים	חלק 2

ii. ביצוע חלקי המבחן

הבחינה נערכת כבחינה פרטנית

הבנת הנקרא / הבנת הנקרא-נצפה

- העבודה תתחיל מיד לאחר חלוקת המבחנים.
- בעת הבחינה אין לתת הערות נוספות.
- זמן הכנה: 15 דקות.

הצגת פרויקט + הצגה עצמית

- לא נדרש זמן הכנה.
- על התלמיד להביא לחומרים מוכנים למצגת בנושא שנבחר עם המורה המלמד/ת, לרבות הערות, כרטיסיות עם מילות מפתח וכו'.

תהליך בחינת המיומנות:

	קבלת פנים ומתן הסבר על הבחינה		תחילת הבחינה
--	-------------------------------	--	---------------------

מדינת ישראל משרד
החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת הגרמנית

15 דקות בתוספת 15 דקות זמן הכנה	הקראה בקול רם, שטף בדיבור והגייה נכונה שאלות ומתן תשובות	מונולוג דו שיח	חלק 1: הבנת הנקרא / הבנת הנקרא-נצפה
7-01 דקות	התלמיד יציג היבטים של הפרויקט כולו. התלמיד יציג את התוצר הסופי שהכין בנושא המיוחד שבחבר בהקשר לפרויקט. יש לערוך דיון על הנושא המיוחד והפרויקט באופן כללי	מונולוג דו שיח	חלק 2 א: הצגת פרויקט
5-7 דקות	התלמיד יציג את עצמו שאלות מעמיקות ודיון בנושא.	מונולוג דו שיח	חלק 2 ב: הצגה עצמית

* יש אפשרות להשתמש במילון בזמן הכנה

iii. מחוונים לבחינת הבגרות החיצונית

הנחיות כלליות

חלקי הבחינה משוקללים באופן הבא:

חלק א' – הבנת הנקרא / הבנת הנקרא-נצפה 50%

- **אמצעים לשוניים** ○ רושם כללי והקראה
נכונה - 20 %

- **תוכן**

- מענה על חמש שאלות על הטקסט – יכולות של הבנת הנושא והצגתו – 20%
- מענה על שאלות בהקשר לטקסט – מידע בהקשר לטקסט – 10 %

מדינת ישראל משרד
החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת הגרמנית

חלק ב - הצגת פרויקט + הצגה עצמית - 50 %

- אמצעים לשוניים
 - אוצר מילים -10%
- תוכן והצגת המשימה
 - תוכן -10%
 - הצגה – 20 %
- תקינות
 - דקדוק ותחביר -10%

מחווון חלק א' – הבנת הנקרא / הבנת הנקרא-נצפה 50 %

רמת ידע 1 30-0 נקודות	רמת ידע 2 31-44 נקודות	רמת ידע 3 50-45 נקודות	קריטריונים	
בעיקר המשפטים והביטויים אינם מחוברים.	ישנם משפטים פשוטים שהתוכן נקרא במחובר . קטעים רבים לא נקראים בשטף.	הטקסט נקרא באופן רציף . קטעים מסוימים נקראים לא בשטף.	רושם כללי והקראה נכונה 20 %	
הרעיונות והמחשבות מובאים באופן שגוי או כלל לא	הרעיונות והמחשבות מובאים באופן מצומצם מאוד ומיוצגים באופן חלקי ולא ממש מובן .	הנושא מובן חלקית והצגת הרעיונות והמחשבות מובאים באופן מצומצם , אבל בעיקרון באופן מובן	חמש שאלות על הטקסט יכולות של הבנת הנושא והצגתו 20%	תוכן
המידע לא קשור לטקסט.	המידע ברור אך לא מנומק ולא כל כך קשור לטקסט.	המידע מובא בצורה מנומקת מצומצמת בהקשר לטקסט.	מענה על שאלות בהקשר לטקסט - מידע בהקשר לטקסט 10%	

מדינת ישראל משרד
החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת הגרמנית

<p align="center">החומר אינו תורם להמחשת הנושא.</p>	<p align="center">חומרי העבודה מוגבלים ברצף אך קשורים לנושא.</p>	<p align="center">חומרי העבודה ממחישים את הנושא בהיקף סביר.</p>		
<p align="center">התלמיד משתמש רק בכמה מבנים פשוטים בצורה נכונה, עושה טעויות רבות אשר משפיעות לרעה על התקשורת.</p>	<p align="center">התלמיד משתמש נכון בדרך כלל בכמה מבנים פשוטים. ייתכנו טעויות בסיסיות שיטתיות.</p> <p align="center">התקשורת עשויה להיות מושפעת מהטעויות.</p>	<p align="center">התלמיד מראה רמה טובה של שליטה במבנים דקדוקיים.</p> <p align="center">הטעויות לא מפריעות לתקשורת.</p>	<p align="center">דקדוק ותחביר</p> <p align="center">10%</p>	<p align="center">תקינות - יכולות של שימוש נכון ומדויק בשפה</p>

ב. הערכה בית ספרית (40%) – סמל שאלון 574-283

המלצות למורים ולהנהלת בתי הספר

- * התלמידים ילמדו את השפות בגישה התקשורתית. הגישה התקשורתית שמה דגש בראש ובראשונה על תקשורת והעברת מסרים. לפי גישה זו, מבנה השפה אינו הנושא העיקרי של השיעור, אלא נלמד לצרכים תקשורתיים.
- * במהלך הלימוד יפותחו ארבע מיומנויות השפה: הבנת הנשמע, הבעה בעל פה, הבנת הנקרא, הבנת הנקרא-נצפה, והבעה בכתב, אך הדגש יושם על דיבור, האזנה וקריאה, וזאת כדי לשפר את היכולות התקשורתיות בשפה.
- * נושאי הלימוד יתבססו על התכנים שנלמדו בכיתה על פי ההנחיות המפורטות בתכנית הלימודים.
- * הכלים המומלצים להערכת תהליך למידת תחום התוכן, הכולל שפה, ספרות, תרבות וכלכלה:
 (ניתן להשתמש גם בכלים מתוקשבים):

- * מבחן מסכם בסוף כיתה י"א
- * הכתבות, בחנים ומבחנים
- * מטלות ביצוע/משימות אותנטיות ורלוונטיות
- * תלקיט (פורטפוליו) כתוב או דיגיטלי
- * עבודת חקר/מיזם/פרויקט
- * הנחיות לגבי כל אחד מהכלים ראו נספח

ג. בחינה לתלמידים בודדים, תלמידי משנה ותלמידים
אקסטרניים – מספר שאלון: 3 יח"ל – 60% - 574-382
2 יח"ל – 40% - 574-282

הנחיות ישלחו בהמשך במסמך נפרד

3. שאלות עמ"ר

בשנה הקודמת העמקנו את הערך, מעורבות והרלוונטיות
(עמ"ר) בלמידה, בהוראה ובהערכה. הדבר בא לידי
ביטוי בפיתוח המקצועי, בשיח בכיתה, ובהכנסת כ- 5
נקודות העוסקות בעמ"ר בבחינת הבגרות. בשנה זו
נעמיק ונרחיב את השיח על המעורבות, הרלוונטיות
והערכיות בתוך הלמידה, ובהערכה. אנו מבקשים מכם
לשלב את השיח הזה בלמידה ובכיתות. כמו כן, נרחיב את
שאלות העמ"ר במבחני הבגרות עד לכדי כ- 10 נקודות
לשאלה שתכלול סעיפי ידע וערכים.
אנו מזכירים שעיקר מטרתנו היא הלמידה בכיתה,
שתשובה נכונה תהא רק חשובה המבוססת על ידע של
תחום הדעת.
להלן שאלות העמ"ר כפי שהופיעו בתחום הדעת שלנו
בבחינות הבגרות במועד קיץ תשע"ח:

1. Die Gelbe Villa ist ein Ort, wo Jugendliche Spaß haben und gleichzeitig kreativ sein können. Braucht Israel auch eine Gelbe Villa? Sage ausführlich Deine Meinung.
2. Sie können hübsch sein oder hässlich, dick oder dünn- sie werden von ihren Schulkameraden gemobbt. Wie kann man gegen Mobbing vorgehen?. Sage ausführlich Deine Meinung.

למאמרים בנושא שאלות העמ"ר ולשאלות נוספות בכלל תחומי
הדעת ראו [כאן](#).

4. תמונה ישראלית:

תמונה ישראלית" הוא מיזם חדשני המעניק חוויות לימוד ייחודית, באמצעותו יכולים תלמידים לחוות עשרות אירועים מרכזיים שעיצבו את המדינה, לחקור אודותם ולהעמיק בהם. המיזם כולל שלושה חלקים:

1. ציר זמן מודפס המיועד לתלייה בבית הספר.
2. אפליקציית מציאות רבודה, הניתנת להורדה לטלפון חכם ומיועדת לשימוש בקירבת ציר הזמן המודפס.
3. אתר אינטרנט "70 שנה למדינה" המציע מידע נוסף להעמקה וכן פעילויות חינוכיות משלימות.

משרד החינוך, בהובלת המזכירות הפדגוגית פיתח את המיזם "תמונה ישראלית" לרגל שנת ה-70 למדינה. המיזם נועד לשימוש בשנים הבאות, מזמינים את כולכם להשתמש ב"תמונה הישראלית", להינות ממנה, להרחיב ולהעמיק בנושאים רלוונטיים וגם לשלב אירועים נוספים. להלן קישור "[התמונה הישראלית](#)" בו תמצאו מידע נוסף והנחיות.

5. שילוב המעורבות החברתית בהערכה החלופית

בתחומי הדעת

בחודשים האחרונים נכתב והופץ מסמך משותף למזכירות הפדגוגית, המינהל הפדגוגי ומינהל חברה ונוער בנושא "שילוב המעורבות החברתית בחלופות בהערכה". המסמך נכתב כחלק מהתפיסה המערכתית לחינוך ערכי. מסמך זה מחזק את התפיסה המדגישה כי הוראת תחומי הדעת תוך שילוב העיסוק בערכים תורמת ללמידה משמעותית. הוראה המתבססת על חיבור רלוונטי בין החומר הנלמד לעולמו של התלמיד, למידה המשלבת חוויה ערכית וחשיבה ביקורתית.

השילוב בין החלופות בהערכה בתחום הדעת למעורבות החברתית יכול להעמיק את הלמידה המשמעותית. התכנית תסייע לתלמידים להבין וללמוד היטב את תחום הדעת מתוך ראיית הרלוונטיות של עולם התוכן הלימודי למציאות החיים. לשילוב בין החלופות בהערכה למעורבות החברתית יש ערך חינוכי רב ביצירת מוטיבציה למעורבות אזרחית וחברתית כתוצאה מלמידה המחברת בין עולם התוכן הלימודי למציאות החיים. בדרך זו נסייע לתלמידים בהתפתחותם האישית ובבניית זהותם ונחזק בהם את תחושת ערך העצמי, השייכות והמחויבות לקהילה, לחברה ולמדינה. בשנת הלימודים תשע"ט אנו ממליצים למורים לגרמנית ליישם בבית ספרם את המהלך על בסיס העקרונות שבמסמך המצ"ב.

חוזר על עבודת גמר בגרמנית - 5 יח"ל 2017-2018 תשע"ח

הפיקוח על הוראת הגרמנית מציע השנה עבור לומדי גרמנית או תלמידים שאינם לומדי גרמנית אפשרות חדשה או נוספת להיבחן לבגרות בגרמנית: עבודת גמר.

הכנת העבודה תהיה במסגרת לימודי גרמנית עבור לומדי גרמנית או עבור תלמידים שאינם לומדי גרמנית מכיתה י' עד יב' תוך שנתיים בליווי מנחה. ככל עבודות הגמר התלמיד נפגש עם מעריך העבודה בלבד לקבלת הציון. בתי ספר המעוניינים לרשום תלמיד או תלמידים לכתיבת עבודת גמר יגישו הצעת מחקר באמצעות אתר עבודות הגמר.

על עבודת הגמר לכלול את כל המיומנות הנדרשות מרמת 5 יחידות בגרמנית (שפה דבורה, כתובה, תרבות, וכד') על מנת לשמור על רמה גבוהה, ועל פורמט מחייב (תכנון עבודה בהיקף גדול, מתודולוגיה, הפניות ביבליוגרפיות, וכד'). פרויקט מסוג זה מתפרש על פני שנה וחצי-שנתיים, החל מכיתה י' או י"א. (מה-31.1. בכל שנה עד ל-31.12 באותה שנה) הווה אומר תלמיד שירצה השנה והוא בכיתה י' מחוייב להגיש העבודה בדצמבר י"א ואם הוא בי"א מחוייב להגיש העבודה בדצמבר יב).

ההצעה

התלמיד יגיש הצעה הכתובה בגרמנית באורך 300 מילים (עמוד אחד). ההצעה תלווה גם בגרסה זהה הכתובה בצורת סיכום בעברית. ההצעה תכלול:

פרטי התלמיד: שם מלא, מספר ת.ז., מספר טלפון, כתובת מייל, כתובת פרטי המנחה העבודה: שם מלא, מספר ת.ז., מספר טלפון, תואר אקדמי, תחום התמחות, מקום העבודה, תפקיד ותחום העיסוק

פרטי בית הספר: שם בית הספר, כתובת, טלפון, סמל מוסד

נושא העבודה ומטרתה

הבעיה המועלית לדין/לחקירה/לבדיקה

הצגת הבסיס התיאורטי לעבודה ולדרך הכנתה, תוך התייחסות לספרות המקצועית הרלוונטית הקיימת בנושא

פירוט עיקריו של ההיבט המחקרי/מעשי של העבודה
רשימה (ארעית) של פרקי העבודה
רשימת ספרות שעליה תתבסס העבודה (רשומה במדויק) כמקובל ברישום מדעי
לוח זמנים (משוער) להכנת העבודה

דוגמאות לנושאים:

נושא לעבודת-גמר יכול לעסוק:

✓ **בבעיה תיאורטית בספרות הגרמנית** (כגון: מאפייניו של ז'אנר, אמצעי עיצוב, מאפיינים תקופתיים, תהליכי יצירה וכו') או בסוגיות תמטיות.
אפשר לכתוב על מספר יצירות שיש להן נושא משותף (לדוגמא: מעמד האישה בספרות במשך תקופה מסוימת), או לכתוב על מספר יצירות של יוצר מסוים.

בנושא הקולנוע הגרמני

בנושא אומנות הציור והפיסול

בנושא אדריכלות

בנושא עיצוב (design)

בנושא מוזיקה והתיאטרון

בנושא הסטוריה (לדוגמא: היהדות בתקופה נבחרת)

✓ **עבודת הגמר הכוללת יצירות שכתב התלמיד בעצמו:**

עבודת-גמר יכולה לכלול יצירות מפרי עטו של התלמיד (קובץ סיפורים, מקבץ שירים, מחזה וכו'). עבודה מסוג זה תכלול, בנוסף ליצירות עצמן, גם חלק תיאורטי שיתייחס לאספקטים עקרוניים. בעבודה זו יהיו המרכיב העיוני והמרכיב היצירתי קשורים זה בזה בקשר רעיוני באופן אימננטי.

קיימים שלושה מסלולים:

- עבור תלמיד לומד גרמנית המעוניין לסיים 5 יח' בגרמנית (בגרות) + 5 יח' (עבודת גמר בגרמנית, 2 הציונים מוכרים ויופיעו בתעודת בגרות) - **עבודה לא צמודה**.
- עבור לומד גרמנית ובמקום מבחן בגרות בכתב - **עבודה צמודה**.
- עבור תלמיד בודד - **עבודה לא צמודה**.

מבנה העבודה

הקדמה

ההקדמה היא אישית. במסגרתה מסביר התלמיד מדוע בחר בנושא העבודה ומפרט את העניין שיש לו בנושא.

מבוא

במבוא יציג התלמיד את השאלה המרכזית הנחקרת בעבודה ויסביר אותה בקצרה. אחר כך יציג את הדרך שבה בחר להתמודד עם השאלה שהוצגה יתאר את פרקי העבודה ויסביר מהו הנושא המרכזי שבכל אחד מהם. בתיאור הפרקים חשוב להדגיש את הרצף הפנימי שלהם ואת האופן שבו מתפתח בפרקים השונים, העיון במרכיבים ובהיבטים של הנושא.

גוף העבודה

חלק זה מכיל את רצף הפרקים שבעבודה. כל פרק צריך לבחון נושא אחד מתוך אלה הנכללים בעבודה. רצוי מאד לחלק את הפרקים לפרקי להתמקד בנושא. יש להימנע ממבואות ארוכים ומפרישה רחבה של מישנה, לפי תוכנם. חלוקה זו מסייעת במיקוד הדיון וביסוסו. על העבודה נושאי רקע, שכן אלה גורעים מטיב העבודה.

פרק הסיכום

בפרק זה יוצגו ויידונו מסקנות העבודה, ותינתן תשובה על השאלה שהוצגה במבוא.

נספחים

נספחים יכולים להיות ראיונות, צילומים, תמונות, קטעי מקור מצולמים, קטעי עיתונות וכו'. הנספחים צריכים להיות ממוספרים. אין לכלול נספחים שלא קיימת התייחסות ישירה אליהם במהלך העבודה. במידת הצורך יש ללוות נספחים בהסבר.

ביבליוגרפיה

מטרת הביבליוגרפיה היא להציג את כל החומרים שעליהם מתבססת העבודה, לכן יש לכלול בה כל ספר, מאמר או מקור אחר ששימש את הכותב בהכנת עבודתו. אין לכלול בביבליוגרפיה פריטים שלא הייתה הסתמכות עליהם או התייחסות אליהם בגוף העבודה. פריטים המופיעים בביבליוגרפיה יהיו רק אלה שהתלמיד קרא אותם.. הצגת הטיעון המעולה לדיון.

המנחה

▪ עבודת-גמר בגרמנית, יש להכין בהנחייתו של מנחה בעל השכלה אקדמית בתחום ספרותי: ספרות גרמנית השוואתית, או כל נושא שנוגע במחקר של התלמיד.
המנחה האקדמי הוא הסמכות המקצועית המלווה את הכנת העבודה. תפקידו העיקרי של המנחה האקדמי הוא ללוות את התלמיד המכין את העבודה וכותב אותה. ללא אישורו של המנחה האקדמי לא תובא ההצעה לדיון. הוא יאשר בחתימתו את טיבה של ההצעה המוגשת והתאמתה. בסיום תהליך הכנת העבודה יכין המנחה חוות דעת עליה

✚ הערכה על עבודת גמר תחולק ל-2 ציונים

1. הגשת עבודה בכתב שמשקל 80% (הציון יינתן מתוך 100 כאשר המרכיב של כתיבה היצירתית יהווה 40% מכלל העבודה והמרכיב העיוני יהווה 60% מכלל העבודה).
2. הפרזנטציה מול המפמ"ר ועוד אנשי אקדמיה 20%.
3. על פי הנחיות המשרד קיים ציון של מנחה המשתקלל עם ציון העבודה:
 - א. עבודה צמודה 50% הבוחן (+ הפרזנטציה של המפמר) וחמישים % בית הספר (30% מנחה ו 20% ציון שנתי מביה"ס).
 - ב. עבודה צמודה 30% מנחה 70% המפמר: ומעריך העבודה

7. תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה

תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תוכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות גיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי ביעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים. תיק תוכניות לימודים כולל את:

1. הידע הנדרש על פי תוכנית הלימודים.
2. המיומנויות המרכזיות בכל תחום דעת (קוגניטיביות, תוך אישיות ובין אישיות).
3. הערכים המרכזיים בתחומי הדעת הדעת השונים.

בנוסף, התיק כולל מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית. התיק מהווה חלק ממהלך אסטרטגי לאומי רחב היקף, אשר נועד להתאים את הלמידה לאתגרי המאה ה-21.

[קישור לתיק תוכניות לימודים](#)

8. רמת ידע שפתי נדרש לבחינת הבגרות ב- 5 יח"ל

התלמידים נבחנים בידע ותוכן ברמה של 5 יח"ל במיומנויות של הבנת הנקרא/הבנת הנצפה והבעה בעל פה.

9) פיתוח מקצועי

במהלך השנה תתקיים השתלמות מקצועית למורים לגרמנית. פרטים נוספים ישלחו בהמשך.

10) פרויקטים

בכיתה י, התלמידים צריכים לבחור נושא מעולמם האישי (לדוגמא: חברים או בעלי חיים שיש להם, בתי ספר וכו') להכין מצגת ולהציג אותה בפני הכיתה.

בכיתה יא, התלמידים צריכים לבחור טקסט בספרות גרמנית (לדוגמא: Johann Wolfgang von Goethe – der Erlkoenig, Heinrich Heine – die Loreley, Franz Kafka- Gib's auf (וכו)

התלמידים מדברים בפני הכיתה על תוכן הטקסט, המחבר והזמן בו נכתב. בנוסף לכך, התלמידים מתייחסים לטקסט ומביעים את דעתם האישית.

בכיתה י"א התלמידים מתחילים בקריאת ספר ובכיתה י"ב
הם מגישים עבודה על תוכן הספר, על הסופר ועל דעתם
האישית : *Ein nasser Hund ist besser als ein trockener*
. Jude, Arye Sharuz Shalicar

במהלך השנה, תחרויות שונות יתקיימו עבור תלמידים
הלומדים את השפה הגרמנית. פרטים נוספים ישלחו
בהמשך.

מדינת ישראל משרד
החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף שפות
הפיקוח על הוראת הגרמנית

לכבוד
פיקוח על הוראת הגרמנית
משרד החינוך, ירושלים

תאריך _____

טופס הרשמה לבחינת הבגרות בגרמנית לתלמיד "יחיד" – קיץ התשע"ט

את הבקשה יש **לסרוק ולשלוח בדוא"ל** lioraal@education.gov.il עד לתאריך ח' בטבת
התשע"ט 16 בדצמבר 2018 .

יש למלא את כל הסעיפים בהקלדה או בכתב ברור (טופס לא תקיף/ לא ברור לא יטופל)

שם התלמיד/ה	מס' ת"ז	הכיתה	סמל השאלון	שם ביה"ס + היישוב	סמל המוסד	טל' ביה"ס

נימוקי הבקשה:

המען לתשובה:

חתימת המנהל/ת

תאריך

לשימוש הפיקוח: תשובה לבקשתכם

1. אני מאשרת – לא מאשרת את בקשתכם (למועד קיץ תשע"ח בלבד)
2. יש להפנות את התלמידים הנני מבקשת להפנות את התלמידים **לאתר אינטרנט של הפיקוח להוראת הגרמנית** על מנת שהתלמידים יוכלו לקבל הסבר על תכנית ומבנה בחינת הבגרות:
http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/Portal/AtareyHmikzoot/Sinit.htm
3. התלמידים **לא זכאים לציון שנתי** כיוון שהמקצוע גרמנית לא נלמד בבית ספרכם.
התלמיד מתבקש להביא עמו אישור זה ביום הבחינה.

חתימת מדריכה מרכזת ארצית
ליאורה אללי
מדריכה מרכזת ארצית לגרמנית

תאריך

12) נספחים:

נספח 1 : תלקיט Portfolio

התלקיט הינו אוסף מכוון של עבודות (בתהליך או גמורות) של התלמיד/ה, המציג את מאמציהם, התקדמותם והישגיהם בתחום מסוים או בכמה תחומים. זהו אוסף של עבודות, דוגמאות, וחומרים שנאספו בתהליך הלמידה תוך תהליך של רפלקציה. באמצעות התלקיט ניתן לשלב הוראה והערכה בצורה מתמשכת. הכלי מאפשר יצירת דיאלוג ושיתוף פעולה בין המורה לתלמיד ולעמיתים. בתהליך הכנת התלקיט התלמיד לומד לזהות את הצדדים החזקים שלו ולהתמודד עם חולשותיו תוך למידה עם מכוונות והערכה עצמית.

התלקיט הינו אמצעי להערכה אותנטית, דינמית, מתמשכת, רב-ממדית, אינטראקטיבית המעבירה את המסר שהלימוד לעולם אינו נשלם.

התלקיט הוא מעין חלון הצצה לראש התלמיד, אמצעי המשמש גם את המורים וגם את התלמידים להבנת התהליך החינוכי האישי שתלמיד עובר. התלקיט משמש גם כלי חינוכי לעידוד התלמידים לקחת אחריות על הלמידה. התלקיט אינו רק כלי הוראה ואינו רק כלי הערכה - הוא מכיל את שניהם גם יחד.

קווים מנחים :

1. רפלקסיה עצמית - פיתוח התלקיט מציע לתלמידים הזדמנויות ללמוד על הלמידה. לכן התוצר הסופי צריך להכיל מידע המעיד על כך שהתלמיד אכן עסק ברפלקסיה עצמית.
2. התלקיט הוא דבר שנעשה על ידי התלמיד ולא עבור התלמיד. הערכת התלקיט מציעה לתלמידים דרכים קונקרטיות ללמידת ערך עבודתם, ובראייה רחבה יותר היא מציעה דרכים להערכת עצמם כלומדים. משום כך התלמיד צריך להיות מעורב בבחירת הפריטים שייכללו בתלקיט.
3. פריטי מידע שהצטברו במהלך השנה, כמו - מבחנים, עבודות וכדומה, ייכללו בתלקיט רק אם יש להם משמעות חדשה בתוך ההקשר של התלקיט.
4. התלקיט צריך לשקף בצורה מפורשת או לא מפורשת את פעילויות התלמיד, לדוגמה - הרציונל שעומד מאחורי הכנת התלקיט, המטרות, התכנים שנבחרו, הסטנדרטים לביצוע טוב והשיפוט.
5. מטרה אחת, כמעט אוניברסלית, שתופיע בכל תלקיט היא שהתלקיט ישקף התקדמות באותן מטרות המופיעות בתכנית הלימודים.
6. רוב המיומנויות והטכניקות שלהן נזקק התלמיד בכדי ליצור תלקיט אינן מתרחשות מעצמן. התלמידים זקוקים לתמיכה. תמיכה יכולה להינתן דרך הבאת דוגמאות של תלקיטים לכיתה, הבאת דוגמאות של מודלים שעל פיהן ניבנה תלקיט או הצגת דוגמאות לדרך שבה תלמידים אחרים עושים רפלקסיה.

התלקיט משקף ומבטא את תהליכי הלמידה :

- מעורבות התלמיד בלמידה כפי שתועדה לאורך זמן.
- יכולות של התלמיד בלמידה שיתופית וכישורים חברתיים של עבודת צוות.
- צמיחה והתפתחות של התלמיד בתחומי דעת עיוניים.
- מיומנויות של תלמיד בהפקת פרויקטים ועבודות כתובות.

נספח 2: מחוון

המחוון הוא שורה של קריטריונים שלאורם נבחנת המשימה:

1) מטרת המשימה (2) מאפייני המשימה מצאה או חלקיה וכיצד הם מסייעים לה להשיג את מטרתיה (3) יתרונות וחסרונות במשימה (4) הקשר של המשימה לדברים אחרים בעבר בהווה ובעתיד.

המחוון יכול לכלול קריטריונים הקשורים לסגנון ההגשה ולאפקטיביות שלה, למבנה המשימות הכתובות ולאיכות המשימה עצמה. כ קריטריון ניתן למדידה בדרגות שונות של איכות: ממצוין לגרוע, וכך ניתן לבחון את המשימה לדרגותיה השונות תהליך בניית המחוון חייב להפעיל את התלמיד בשלבים האלה:

1. דוגמאות - להראות לתלמידים דוגמאות של עבודות טובות וטובות פחות. זהה את המאפיינים הגורמים לעבודות מסוימות להיות עבודות טובות ולאחרות להיות גרועות.

2. רשימת קריטריונים - בדיון על הדוגמאות כדאי להתחיל ברשימה של מה יש להביא בחשבון בעבודה איכותית.

3. דירוגים של איכות - תאר את הרמות הטובות ביותר והגרועות ביותר של איכות, אחר כך השלם את רמות הביניים בהתבסס על הידע שלך בבעיות מוכרות ועל הדיון בעבודה שאינה טובה במיוחד.

4. שימוש במשוב (הערכה) עצמי ובמשוב (הערכת) עמיתים: תן לתלמידים את המשימה שלהם והפסק אותם מדי פעם לצורך מתן משוב עצמי ומשוב עמיתים.

5. שכתוב: בכל פעם תן לתלמידים זמן לשכתב את עבודתם בהתבסס על המשוב שקיבלו בשלב החמישי.

6. השתמש במשוב (הערכת) מורה: השתמש בעצמך באותו מחוון שבו השתמשו התלמידים כדי להעריך את עבודתם.

כיתה שהתנסתה בהערכה המבוססת על מחוון יכולה לייעל את התהליך כך שהוא יתחיל עם רישום קריטריונים, שלאחריו המורה יכתוב את דירוגי האיכות, יבדוק אותם עם התלמידים, יעשה שכתובים, ישתמש במחוון להערכות עצמיות, הערכות עמיתים והערכות מורה.

איך עושים את זה?

1. יוצרים קריטריונים להערכה יחד עם התלמידים, לדוגמא:

* הגשת מבחן

* סדר וניקיון בעבודה

* ענו על כל השאלות/חלק מהשאלות

2. התייחסות לנקודות חיוב, כגון:

* בתשובה רואים שזכרת את הרעיון

* בתשובה רואים שהבנת את הרעיון

* בתשובה רואים שיישמת את הרעיון

3. התחייבות לנקודות לשיפור, כגון:

* בתשובה לא נעשה שימוש בעקרון.....

* מומלץ לרשום בתחילת התשובה את העובדות ובפיסקה הבאה לפרט את העקרונות...

* בתשובה לא ציינת את עקרון.....

4. אפשרו לתלמיד לבצע שינויים ותיקונים בעבודתו לאחר קבלת המשוב.

יש לזכור לשמור על דיאלוג עם התלמידים תוך עידוד המוטיבציה והלמידה.

למחווין בדרך כלל מבנה דומה הכולל קריטריונים ורמות ביצוע בכל קריטריון, כמוצג להלן:

קריטריונים	רמת ביצוע (תיאור מילולי)			שקלול (%)
	רמה נמוכה	רמה נאותה	רמה גבוהה	
				100%

המחווין יכול לכלול קריטריונים הקשורים לסגנון ההגשה ולאפקטיביות שלה, למבנה המשימות הכתובות ולאיכות המשימה עצמה. המחווין יכול לכלול קריטריונים שחשובים למורה והוו חלק ממטרתו בהוראת המטלה. שקלול המטלות אמור לשקף את "חשיבותן". הקריטריון ניתן להערכה בדרגות שונות של איכות: ממצוין לגרוע, באופן מילולי, באופן מספרי וכד'.

היתרונות בשימוש במחווין בהוראה: קובע את מטרות ההוראה באופן ברור - ה"שקלול" השונה של הקריטריונים ממקד מה • "חשוב למורה" ומה "פחות חשוב". המחווין מסייע להגדיר "איכות" על ידי הגדרת רמת הביצוע הנדרשת • המחווין מסייע לתלמיד להעריך את עצמו, לדעת מה מצפים ממנו, להעריך את עמיתיו, וגם • לדעת מה לשמר, ומה לשפר.

נספח 3: מבחנים

בחינה היא סוג של הערכה (אחד מיני רבים), כלי או הליך שיטתי, המכיל בדרך-כלל מקבץ שאלות המועברות לכל התלמידים בפרק-זמן קצוב ובתנאים אחידים. גם בחינה מתייחסת לטיב הביצוע של הפרט.

כשמדובר במבחן יש לקחת בחשבון שלא צריך להעריך את התלמיד על הטיוטה הראשונה שלו. בחינה זו הטיוטה הראשונה שהאדם כתב. אפשר לעבוד על המבחן, לשפר אותו, לתקן אותו, לשכתב אותו אשר התלמיד יחליט שהבחינה ראויה להערכה.

ברב המבחנים התוצר הוא שנמדד ולא תהליך הלמידה ויש לתת לכך את הדעת כאשר אנו עוסקים בהערכה חלופית. במבחן גלום פוטנציאל להערכת איכות ביצוע של לומד, יש רכישה של מיומנות ייחודית למבחנים הנדרשת במבחני הבגרות.

מבחן יכול לבדוק: רמת ידע (עובדות, מושגים, עקרונות), רמה תהליכית (מיומנות), רמה מדרגה שלישית (יישום והשבחה של ידע, מיומנות). מבחן טוב בודק שימוש במיומנויות, שאותן רכשו התלמידים במהלך לימודיהם. המבחן יכול לעורר ולעודד חשיבה ביקורתית ועצמאית של התלמידים, ורצוי שכך יהיה.

המבחן צריך להיבדק על פי קריטריונים שנקבעו עם הילדים תוך התייחסות לכל המרכיבים של ההערכה (אישי, מצמיח, תחליכי, מתמשך.....)

נספח 4: מבחן מסכם בסוף כיתה י"א

מבחן מסכם בסוף כיתה י"א הינו באחריות המורים. מומלץ לעבוד בקבוצות קטנות(עדיף אזורים) של צוותי מורים כחלק מההערכה הפנימית לצורך חיבור מבחן משותף. מבחנים אלו יעברו לאישור המפמ"ר לפני ההבחנות.

נספח 5: חומרי עזר

<http://donnerwetter.kielikeskus.helsinki.fi/DVG/de-Gesamtverzeichnis.htm>

http://projects.ael.uni-tuebingen.de/stz/stz_modules/gram_d/default.html

<http://www.cornelsen.de/prima/1.c.3067168.de>

<https://www.youtube.com/channel/UCcqYODMjsxji6v8utkynjg>

נספח 6: החממה הפדגוגית - למידה מצמיחה אדם

אגרת המזכירות הפדגוגית בחוזר המפמ"ר

סיוון תשע"ו, יוני 2016

במסגרת הלמידה המשמעותית, המזכירות הפדגוגית צועדת צעד נוסף ופותחת "חממה פדגוגית" המהווה מרחב לפיתוח רעיונות ויוזמות לגיוון ההערכה בבחינות הבגרות.

במסגרת ה"חממה הפדגוגית" ישולבו שאלות חשיבה, ערכים, מעורבות, ורלוונטיות בבחינות הבגרות. כמו כן, במסגרת החממה, יורחבו התוכניות ממירות הבגרות ומורים יוכלו להציע או להצטרף ליוזמות מחליפות בגרות על פי תנאי סף ועמידה בדרישות מחייבות כפי שמפורט לעיל.

להלן הערוצים המוצעים בחממה הפדגוגית:

- הטמעת פריטי בחינות מקדמי חשיבה ועמ"ר (ערך, מעורבות, רלוונטיות) בבחינות החיצוניות. החל משנת הלימודים תשע"ז, ברוב בחינות הבגרות תהינה שאלות שהן שאלות חשיבה מסדר גבוה הנוגעות לחיי הלומדים או עוסקות בערכים מתוך תכנית הלימודים של תחום הדעת, בהיקף של עד 5 נקודות. בבחינת הבגרות בהן קיימות שאלות מסוג זה – יורחב היקפן באופן מדוד תוך דיאלוג עם המורים. דגמים לשאלות אלו יפורסמו בחודשים אוקטובר/נובמבר 2016

- **בחינות בגרות מקוונות** - בשנים הבאות יורחבו בהדרגה תחומי הדעת שיש להם בחינות מקוונות, עתירות מדיה, כולל התאמה ללקויות למידה (לבתי ספר שיבחרו יוכלו להצטרף כבר בתשע"ז).
- **הרחבת תכנית תמ"ר** - תכנית ממירה היבחות במקצועות **החובה**. תכנית זו משלבת הבחנות בית ספרית ב היקף של 50% וחלופה בהערכה הממירה 50% (חקר, תלקיט, PBL, מטלת ביצוע והצעות נוספות). מנהלים ומורים המעוניינים להרחיב תכנית זו בבית ספרם יפנו במייל: [Mazkirut Pedagogit@education.gov.il](mailto:Mazkirut_Pedagogit@education.gov.il) (פנוס עמידל).
- **הרחבת היקף תוכנית "חלוצי הערכה"** - בשיתוף והובלת הגף העל יסודי במנהל הפדגוגי.
- **תכניות מקוונות מחליפות בגרות** – בשנה הקרובה יפותחו ניסויים בכמה תחומי דעת ללמידה מקוונת ממירה בגרות (הניסוי יכנס בפועל בשנה"ל תשע"ח לבתי ספר שיבחרו בכך).
- **הרחבת תכניות לימודים ייחודיות** - התכניות מאפשרות למידה בינתחומית במקצועות **מוגברים** שבתי הספר או גופים מוכרים מפתחים בהנחיה ובליווי של המזכירות הפדגוגית. ([למידע נוסף](#)).
- **יוזמות חדשות של תחומי דעת** – בחודשים הקרובים יצא קול קורא מפורט המזמין מורים וצוותי הוראה מהשטח לשלוח רעיונות והצעות המתאימות לרוח החממה ויכולתם להשתלב בה. המעוניינים להציע חלופות – יפנו למפמ"ר הרלוונטי לשם התייעצות וקבלת אישור.